

РЕШЕНИЕ

№ 141

гр. Сливен, 08.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СЛИВЕН, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осми юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мария Ян. Блецова Калцова

Членове: Стефка Т. Михайлова Маринова
Симеон Ил. Светославов

при участието на секретаря Ивайла Т. Куманова Георгиева
като разгледа докладваното от Стефка Т. Михайлова Маринова Въззивно гражданско дело № 20222200500114 по описа за 2022 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба против Решение №22/04.02.2022г. по гр.д. №764/2021г. на Новозагорски районен съд, с което е признато за установено по отношение на Й. М. ИВ., че съществува вземането на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, гр.София срещу нея за: сумата от 478,41лв., представляваща неизплатена главница; 18,09лв., представляваща договорна лихва по договор за заем за периода от 29.06.2020г. до 29.08.2020г.; 173,50лв., представляваща сума за допълнителни услуги по договор за допълнителни услуги за периода от 29.06.2020г. до 29.08.2020г.; 34,65лв., представляваща лихва за забава по договор за заем за периода от 30.06.2020г. до датата на подаване на заявлението в съда; 9,57лв., представляваща лихва за забава по договор за допълнителни услуги за периода от 30.06.2020г. до датата на подаване на заявлението в съда – 05.05.2021г., ведно със законната лихва от подаване на заявлението в районен съд до окончателното изплащане на задължението. С решението са присъдени разноски на ищцовото дружество в заповедното производство в размер на 175лв. и разноски в исковото производство в размер на 725лв.

Въззивната жалба е подадена от ответника в първоинстанционното

производство Й. М. ИВ. и с нея се обжалва посоченото решение *изцяло*.

Въззивницата Й.И. чрез пълномощника адв. М.Л. от АК – София посочва, че първоинстанционното решение е необосновано, неправилно и незаконосъобразно, постановено в нарушение на материалния закон и в противоречие с константната съдебна практика. На първо място посочва, че ищецът не е доказал реалното предаване на сумата по договора за заем, който е реален договор и предаването на сумата води до възникване на правоотношение между страните. На следващо място излага съображения за нищожност на договора за кредит поради липса на съгласие между страните. Посочва, че с отговора на исковата молба е оспорила да е отправяла искане за отпускане на кредит, да е натискала бутон за потвърждение на съгласие и да е подписвала по какъвто и да е начин договора. Ищецът не доказал, че тя е автор на електронната заявка, нито е представил нейни изявления по договора, общите условия и приемането им. Ищецът не доказал предоставянето на общите условия. На следващо място счита, че договорът за заем е нищожен, поради това, че лихвите са уредени в противоречие с добрите нрави – ГЛП е повече от трикратния размер на законната лихва, съгласно практиката на ВКС. Излага съображения в тази насока. Заявява, че договорът е нищожен и поради неспазване на нормите на чл.11, т.9 и т.10 от ЗПК, вр. с чл.22 от ЗПК. С оглед характера на договора, нищожността на клаузите за договорната лихва водели до нищожност на целия договор за кредит. Въззивницата счита обаче, че при това положение не следва да се прилага разпоредбата на чл.23 от ЗПК за връщане само на чистата стойност на кредита, тъй като се базира на принципа за недопустимост на неоснователно обогатяване, а иска е предявен на договорно основание, т.е. съда би се произнесъл по нещо различно от исканото, което води до недопустимост и на съдебното произнасяне. Излага подробни съображения и относно неспазване изискванията на чл.10 и чл.11 от ЗПК. Посочва, че не е спазено изискването за размера на шрифта на договора; нямало посочен срок на договора; не била посочена методиката за изчисляване на референтния лихвен процент; не били посочени и основните данни, послужили за изчисляването на ГПР, т.е. не била посочена методиката на формирането му. Счита, че погасителния план не отговарял на законовите изисквания, като не съдържал информация колко лихва, колко главница и колко такса се погасява с всяка вноска. Посочва, че е налице нарушение и на чл.11, ал.1, т.20, 23 и 24 от ЗПК, тъй като договорът не съдържал клаузи относно наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока и условията за упражняването му; за размера на лихвения процент на ден; условията за прекратяване на договора, както и наличието на способности за извънсъдебно решаване на спорове по договора. Поради изложеното счита, че договорът за кредит е изначално недействителен. На следващо място посочва, че районният съд не е разгледал и наведените с отговора възражения за недействителност на клаузите за допълнителни услуги и недължимостта на суми за тях. Посочва, че чрез тях се калкулира

допълнителна печалба към договорната възнаградителна лихва. Доказателства за предоставяне на допълнителните услуги нямало ангажирани. Изключването на допълнителните услуги от ГПР и уреждането им като допълнителни услуги представлявало заобикаляне на разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК, тъй като би се стигнало до надхвърляне ограниченията за максимален размер на ГПР. Посочва, че районният съд не разгледал възраженията им за нищожност на клаузите на договора и на договора като цяло, както и не извършил служебната проверка за неравноправност. С оглед изложеното, въззивницата моли съда да отмени първоинстанционното решение и да постанови ново, с което да отхвърли изцяло исковата претенция. Претендира присъждане на направените по делото разноски, като моли адвокатско възнаграждение да се присъди на адв. Л. на основание чл.38 от ЗАдв.

С въззивната жалба не са направени доказателствени искания за въззивната фаза на производството.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от насрещната страна - „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, гр.София чрез пълномощника юриск. М.Г., отговарящ на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК. С отговора се оспорва жалбата като неоснователна. Въззиваемото дружество намира обжалваното първоинстанционно решение за правилно, законосъобразно и обосновано и моли въззивният съд да го потвърди. Излага подробни контра аргументи по съображенията на въззивницата, изложени във въззивната жалба. Посочва, че с представената разписка от „Изипей“ АД се установявало получаването на сумата от 1000лв. от ответницата. В погасителния план към договора били упоменати всички дължими суми, падежни дати и размер на всяка вноски. Посочва, че с експертизата се установила дължимостта на всички претендирани суми. Освен това с плащанията, които ответницата направила е налице признание на усвоената и дължима сума по договора. На следващо място посочва, че договорът е сключен по реда на ЗПФУР, като отношенията между страните се уреждат по електронен път. Сключването на договора по реда на ЗПФУР и ЗЕДЕУУ изключвало приложението на разпоредбите на ЗПК относно реда и начина на сключване на договора. Поради това и възраженията за размера на шрифта на договора са неоснователни, тъй като големината на шрифта на договора, сключен от разстояние по електронен път зависи от електронното устройство, на което се проектира и може да се манипулира. Разпоредбата за шрифта е относима само за договори, сключени на хартиен носител. В чл.2, т.1 от договора била регламентирана възможността на заемополучателя да се откаже от договора в 14-дневен срок. Посочва, че са спазени разпоредбите на т. 10 на чл.11, ал.1 от ЗПК. Процесният договор съдържал всички задължителни реквизити относно цялата необходима информация по ЗПК. В договора бил посочен ГПР, който е фиксиран и в рамките, предвидени в чл.19, ал.4 от ЗПК, като е фиксиран и лихвения процент за целия срок на договора, поради което и последното изискване на чл.11, ал.1, т.11 от

ЗПК е неприложимо. По отношение на размера на договорната лихва посочва, че ограничение за размера има само за ГПР и лихвения процент е компонента, която се включва при формирането на ГПК. Преценката следва да е на плоскостта дали сборът на договорната лихва, ведно с другите разходи не надвишава фиксирания максимален размер на ГПК, а не дали надвишава трикратния размер на законната лихва. В тази насока са изложени подробни съображения. На следващо място въззиваемият посочва, че съгласно чл.10а, ал.1 и ал.4 от ЗПК, кредиторът може да събира такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит. Заемателят попълнил нарочен формуляр – искане за ползване на допълнителни услуги и е декларирал желание да ползва такива. Услугата била договорена и ясно и точно определена в самия договор. Излага съображения за евентуална приложимост на разпоредбата на чл.23 от ЗПК при евентуален извод за недействителност на договора, тъй като целта е да се уредят отношенията между страните по договора. С оглед изложеното, въззиваемото дружество моли съда да остави въззивната жалба без уважение. Претендира присъждане на направените по делото разноски, в т.ч. за юрисконсултско възнаграждение.

С отговора на въззивната жалба не са направени доказателствени искания за въззивната фаза на производството.

В с.з. въззивницата Й. М. ИВ., редовно призована, не се явява и не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуалният й представител по пълномощие адв. М.Л. от АК – София, който посочва, че поддържа подадената въззивна жалба и моли за уважаването ѝ. Претендира присъждане на направените пред двете съдебни инстанции разноски и адвокатско възнаграждение на основание чл.38 от ЗА за заповедното, исковото и въззивното производство. Развива съображения, аналогични с изложените във въззивната жалба.

В с.з. въззиваемата страна „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, гр.София, редовно призована, не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуален представител по пълномощие на дружеството – юриск. М.Г., която посочва, че оспорва въззивната жалба като неоснователна и моли съда да я остави без уважение. Поддържа подадения отговор. Претендира присъждане на направените във въззивната инстанция разноски. Прави възражение за прекомерност по чл.78, ал.5 от ГПК.

Въззивният съд намира въззивната жалба за допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в законовия срок, от процесуално легитимиран субект, имащ интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е *валидно*, а с оглед пълния

обхват на обжалването – и *допустимо*.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата инстанция, след преценка на събраните пред районния съд доказателства, намира, че обжалваното първоинстанционно решение е *частично незаконосъобразно и неправилно*.

Този състав на въззивния съд счита, че формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, така, както е изложена в мотивите на решението, е пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал и **ПРЕПРАЩА** своята към нея.

Във въззивната фаза на производството не са направени доказателствени искания.

Новозагорският районен съд е бил сезиран с предявени при условията на обективно кумулативно съединяване положителни установителни искове за признаване за установено, че ответника Й. М. ИВ. дължи на ищеца „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, гр.София, в *качеството му на цесионер*, вземания, за които е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК № 290 от 10.05.2021г. по ч.гр.д.№488/2021г. по описа на НЗРС, срещу която длъжника е подал възражение, както следва: сумата от 478,41лв., представляваща неизплатена главница; 18,09лв., представляваща договорна лихва по договор за заем за периода от 29.06.2020г. до 29.08.2020г.; 173,50лв., представляваща сума за допълнителни услуги по договор за допълнителни услуги за периода от 29.06.2020г. до 29.08.2020г.; 34,65лв., представляваща лихва за забава по договор за заем за периода от 30.06.2020г. до датата на подаване на заявлението в съда; 9,57лв., представляваща лихва за забава по договор за допълнителни услуги за периода от 30.06.2020г. до датата на подаване на заявлението в съда – 05.05.2021г., ведно със законната лихва от подаване на заявлението в районен съд до окончателното изплащане на задължението. Исковете намират правното си основание в чл.415, ал.1, т.1, вр. с чл.124, ал.1 от ГПК.

Първоинстанционният съд, въз основа на изложените в обстоятелствената част на исковата молба факти и обстоятелства, на които се основават ищцовите претенции, правилно е дефинирал параметрите на спора и е дал съответстващата на твърдените от ищеца накърнени права правна квалификация на предявените искове. Направил е доклад по делото, по който страните не са направили възражения. Осигурил им е пълна и равна възможност за защита в производството.

Въз основа на правилно установена фактическа обстановка, районният съд е достигнал до частично неправилни и незаконосъобразни правни изводи, като е приложил неправилно материалния закон.

Предявените положителни установителни искове имат за предмет установяване

на съществуването, фактическата, материалната дължимост на сумите, за които е била издадена заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК. По този иск следва с пълно доказване ищеца, твърдящ съществуване на вземането си, да установи по безспорен начин неговото възникване, съществуване и дължимост спрямо ответника – длъжник. Ищецът носи процесуалната тежест да докаже съществуването на фактите, които са породили неговото вземане. Ответникът, при съответно твърдение, следва да докаже фактите, които изключват, унищожават или погасяват вземането.

В случая, предмет на предявените искове са вземания, произтичащи от сключен между ответника в първоинстанционното производство Й. М. ИВ. и „Микро кредит“ АД, Договор за заем Microcredit Online № 8022-00063048 от 28.02.2020г. Вземанията по договора са цедирани от кредитора „Микро кредит“ АД на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД с Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от 16.01.2015г., Анекс към него от 21.02.2020г. и приложение №1 към него. Ответницата е надлежно уведомена за цесията.

Като потребител, ответницата И. разполага със защитата срещу неравноправни клаузи, предвидена в Глава Шеста на ЗЗП, за които съдът следи служебно. Налице е и възражение от страна процесуалният й, направено още с отговора на исковата молба за наличие на неравноправни клаузи и недействителност на договора, с оглед нарушение на разпоредбите на чл.10 и чл.11 от ЗПК.

Първото възражение на въззивника е за липса на реално предаване на заемната сума, поради което не е възникнало и заемното облигационно отношение между страните. Съдът намира това възражение за неоснователно. Договорът за заем е реален договор и като такъв той се сключва чрез реалното предаване на вещта, негов предмет – в случая паричните средства. От събраните пред първата инстанция писмени доказателства се установява безспорно, че кредиторът е предал на кредитополучателя – ответницата уговорената заемна сума в размер на 1000лв. – сумата е получена от Й. М. ИВ. в брой на каса на „Изи Пей“ АД на 29.02.2020г., като И. е подписала нарочна разписка за получаването й. Този начин на получаване на сумата е изрично уговорен между страните с договора.

Следващите възражения, изложени във въззивната жалба касаят най-общо сключването на договора за заем и съответните му реквизити и възражението за недействителност на договора.

Следва на първо място да се посочи, че по отношение на процесния договор за заем са приложими разпоредбите на специалния закон - ЗПФУР, и за проверката на валидността на процесния договор и процедурата по сключването му следва да се прецени спазването на неговите изисквания. Разпоредбите на ЗПК се прилагат съответно.

Съгласно разпоредбата на чл. 6 от ЗПФУР, „договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние“ /за какъвто се твърди, че е сключен от цедента с ответника/, е всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средства за комуникация от разстояние - едно или повече.

Съгласно дефинитивната разпоредба на §1, т. 2 от ДР на ЗПФУР, "средство за комуникация от разстояние" е всяко средство, което може да се използва за предоставяне на услуги от разстояние, без да е налице едновременното физическо присъствие на доставчика и на потребителя, като несъмнено използването на електронни формуляри в интернет, провеждането на разговори по телефон и изпращането на писма по имейл представляват средства за комуникация от разстояние.

Предвид изложените от ищеца твърдения за ползваната процедура за сключване на процесния договор, правоотношението между страните попада в приложното поле на посочения нормативен акт.

Съгласно разпоредбата на чл. 18 ЗПФУР, при договори за предоставяне на финансови услуги от разстояние доставчикът е длъжен да докаже, че е изпълнил задълженията си за предоставяне на информация на потребителя, както и че е получил съгласието на потребителя за сключване на договора /чл. 18 ал. 1, т. 1 и т. 3/, като за доказване на посочените обстоятелства се прилага разпоредбата на чл. 293 от ТЗ, а в случаите на електронни изявления – ЗЕДЕП /сега – ЗЕДЕУУ/.

Тези правила, приведени към настоящия случай, намират своето обективно проявление – ищецът е представил заверени копия от договор за кредит № 9954369001/15.07.2015г., Общи условия на договора за кредит и разписка за извършено плащане в брой на ответника на сумата то 1000 лв. от 29.02.2020г. на каса на EasyPay. Настоящият въззивен състав намира, че тези документи в своята цялост представляват годни доказателствени средства, установяващи валидното сключване на договор за кредит по реда на чл. 6 от ЗПФУР и предаването на договорената сума от кредитодателя, в чиито права е встъпил ищцовият търговец.

Естествено е на представения физически носител – хартия, да не се намира материално положен параф /подпис/ на ответника-потребител, но това не отнема действителността на договора и не отрича съществуването му в правния мир. Както бе посочено вече, страните са сключили договора за предоставяне на финансова услуга от разстояние, използвайки изключително средство за комуникация от разстояние – интернет страница на доставчика.

Съгласно разпоредбата на чл. 3 ал. 1 от ЗЕДЕУУ, „електронен документ“ представлява всяко електронно изявление, записано на магнитен, оптичен или друг

носител с възможност да бъде възпроизведено. Според чл. 2 ал. 1 от ЗЕДЕУУ „електронно изявление“ е словесно изявление, представено в цифрова форма чрез общоприет стандарт за преобразуване, разчитане и визуално представяне на информацията. Електронното изявление се счита за подписано при условията на чл. 13, ал. 1 ЗЕДЕУУ, според който за електронен подпис се счита всяка електронна информация, добавена или логически свързана с електронното изявление за установяване на неговото авторство, като законът въвежда три форми на електронния подпис – обикновен, усъвършенстван и квалифициран.

Несъмнено представеният върху хартиен носител договор обективира електронен документ, тъй като той съдържа електронно изявление /каквото е изпълнението на протокола на уеб сайта чрез попълване на електронни формуляри/, запазено в архивните файлове в базата данни на съответния сървър на доставчика, с възможност за неговото възпроизвеждане, т.е. визуализира електронен документ. Доколкото същият не съдържа характеристиките на усъвършенстван или квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 13 ал. 2 и ал. 3 от ЗЕДЕУУ, следва да се приеме, че документът е подписан с обикновен електронен подпис – част от електронните изявления са свързани и с установяване на авторството на документа, като съдържат информация за самоличността на лицето, от което изхождат изявленията - съгласно чл. 3 т. 10 от Р/ЕС № 910/14г. - три имена на ответника, адрес, телефон, ЕГН, сметка и други.

Законодателят придава значение на подписан саморъчно документ само на този електронен документ, към който е добавен квалифициран електронен подпис, но допуска страните да се съгласят в отношенията помежду си да придадат на обикновения електронен подпис стойността на саморъчен, което е закрепено изрично в чл. 13 ал. 4 от ЗЕДЕУУ. Неговата доказателствена сила е такава, каквато законът признава на подписания писмен документ, като ако се касае за частен документ /какъвто е процесния/, той се ползва с такава сила само за авторството на изявлението. Въззивната инстанция приема, че в настоящия случай е налице уговорка между страните, с която на обикновения електронен подпис е придадена стойността на саморъчен.

Електронната система за кандидатстване и сключване на договори от разстояние съдържа алгоритъм, който е и описан в общите условия, и съдържа задължителна възможност за изрично съгласие на всеки етап от регистрацията, запознаването с условията, приемането им и сключването на договора от разстояние. Видно е, че ответникът е предоставил всички изискуеми данни – три имена, ЕГН, адрес, телефон, имейл и банкова сметка, приел е и ОУ и така е отговорил на поканата за отправяне на предложение на доставчика, разпространена надлежно по реда на чл. 290 и чл. 291 от ТЗ, отправил му е предложение за сключване на договор и такава е последвало в

предписаната от закона форма.

Следователно, при спазването на изискванията на чл. 18 ал. 1 от ЗПФУР и при наличието на предпоставките на чл. 13 ал. 4 от ЗЕДЕУУ следва да се приеме, че представеният по делото електронен документ – договор за кредит, възпроизведен на хартиен носител, е саморъчно подписан документ и се ползва с формална доказателствена сила по смисъла на чл. 180 ГПК. Тъй като, договорът за заем е реален и едностранен /по него задължения възникват само за заемателя/, за сключването на процесния договор е индиция и категорично доказаното от ищеца реално плащане от страна на кредитодателя на уговорената сума от 1000 лв. чрез получаването ѝ в брой от кредитополучателя на каса на Изи Пей.

Във връзка с възражението за неспазване изискването на чл.10, ал.1 от ЗПК относно размера на шрифта на договора, следва да се отбележи, че тъй като договорът е сключен по реда на ЗПФУР, то изискванията на чл.10 и чл.11 от ЗПК следва да се прилагат съответно. В случая, тъй като договорът е сключен по електронен път, конкретната разпоредба за размера на шрифта е неприложима.

Договорът съдържа регламентация и на правото на кредитополучателя да се откаже от договора, съгласно чл.12, ал.1 от ЗПФУР.

Неоснователно е и възражението, че не е посочен срок на договора – изрично е посочен срока на договора и той е 6 месеца. Посочена е общата сума, подлежаща на връщане, ГПР – 48,90%, лихвения процент е фиксиран на 40,47%, както и погасителен план, който отговаря на законовите изисквания. Погасителният план, инкорпориран в договора, съдържа необходимата за потребителя информация относно условията на погасяване на кредита /размер на вноската, брой вноски, дата на плащане на вноските/. В европейското право е предвидено и СЕО приема за достатъчен погасителен план съдържащ тази основна информация за погасяване на кредита. Не е необходимо под формата на погасителен план да се посочва каква част от вноската е предназначена за погасяване на главницата /практиката на СЕО/.

По отношение на лихвения процент, следва да се посочи, че същият е фиксиран и не следва договорът да съдържа методика за изчисляване на референтен лихвен процент. Освен това съдът не приема и възраженията, че той следва да е до трикратния размер на законната лихва. Такова ограничение в закона не е въведено. Установен е максимален размер на ГПР - чл.19, ал.4 от ЗПК. Щом като лихвеният процент, ведно с всички останали разходи, включени в ГПР, не надвишава максимално допустимия такъв /петкратния размер на законната лихва по просрочени задължения/, то той сам по себе си не е нищожна клауза.

Съдът обаче намира за основателни възраженията на въззивника, че в договора и общите условия към него не съдържат методиката на изчисляване на ГПР, не са посочени основните данни, взетите предвид допускания, използвани при

изчисляването на ГПР. В случая са посочени само абсолютни стойности на лихвения процент по кредита, ГПР на кредита и общата дължима сума по кредита, но не е описана методиката на формиране на ГПР – какви компоненти се включват в него и как е формиран размер от 48,90%. След като разходът е посочен при липса на яснота по начина, разписан в ЗПК, то очевидно кредитополучателят е въведен в заблуждение относно реалната цена на кредита. Следователно е налице нарушение на чл. 11 ал. 1, т. 10 от ЗПК.

Освен това е видно, че макар ГПР по договора да е 48,90% /като петкратният размер на законовата лихва е 50 %/, тъй като към договора е включен пакет Допълнителни услуги „Разглеждане до минути“, *цената на този пакет – 520,50лв., не е включена в ГПР по кредита.* Това, от своя страна, води до нарушение, както се посочи, на чл. 11 ал. 1 т. 10 от ЗПК, така и на чл. 19 ал. 4 от ЗПК, тъй като при това положение ГПР надхвърля петкратния размер на законовата лихва и се получава оскъпяване на кредита. Заплащането на стойността на този пакет е предвидено предварително – независимо дали се ползва някоя от услугите, което го превръща фактически в част от кредита, която формално е изведена извън него, но води до реалното му оскъпяване, без едновременно с това да е калкулирана в ГПР по кредита.

Договорените допълнителни услуги „Разглеждане до минути“, включващи: безплатно усвояване на сумата в офис на Микро Кредит АД ли чрез клоновете на Изипей; безплатно внасяне на вноски директно в офис на Микро Кредит АД; предоговаряне и разсрочване на заема; разглеждане до минути; преференциално обслужване; право за участие в специални промоции, *се явяват неравноправни клаузи, според въззивния състав по следните съображения:*

Възнаграждението, което се е задължил да заплати потребителят за предоставения му пакет от допълнителни услуги в размер на 520,50лв. – повече от половината на самия предоставен паричен заем /1000лв./, се явява прекомерно и не отговаря на изискванията на закона. Налице е противоречие с принципите на справедливост и равнопоставеност на участниците в облигационната връзка и основния правен принцип за защита на всеки признат от правото интерес. Така определената сума по допълнителния пакет, следва да се приема, че реално оскъпява кредита чрез въвеждане на допълнителни такси и комисионни, чиято цена не е включена в определения в договора ГПР, както бе посочено по-горе. Съответно води до значително и драстично увеличение на тежестта на изплащане на задължението по договора за кредит.

Действително, страните могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона и на установените в обществото морални норми, етични възгледи и правила за поведение. Накърняване на добрите нрави е налице, когато с оглед установените в обществото норми на поведение

и общоприетия морал, сделката или договорът или тяхна отделна клауза, се явяват несъвместими с тях. В тази връзка уговорката /клаузите/ в процесния договор за заем и подписаното между страните споразумение, по силата на които ответникът - клиент дължи на кредитора възнаграждение за предоставянето, респективно възможността за предоставянето на допълнителни услуги, т.е. дължи възнаграждение дори и в хипотеза на непредоставена насрещна еквивалентна на възнаграждението престация от кредитора по договора, се явяват несъвместими с оглед на този размер на цена на допълнителна услуга с установените в обществото норми на поведение и общоприетия морал и с принципа на справедливост и равнопоставеност на участниците в облигационната връзка. Като такива те са нищожни и не могат да породят правно действие между страните по договора.

От друга страна, дадените възможности в процесния пакет, определено не могат да се приемат, че зависят само от волята на потребителя. Напротив, последният е зависим от волята на кредитора. Така, както са отразени допълнителните услуги, определено не дават основание да се счита, че те са конкретни, а напротив. Заплащането на възнаграждението от потребителя е предварително, т.е. то е дължимо само за „възможността за предоставянето" на изброените по-горе услуги, без значение дали някоя от тези услуги ще бъде използвана по време на действието на сключения между страните Договор. Уговорки за намаляване или неплащане на цената им в случай на неизползването им няма. В случая не е доказано използването на нито една от уговорените възможни допълнителни услуги. Принципът на добросъвестност и справедливост при договарянето изискват потребителят да заплати такса за реалното ползване на определена услуга, а не хипотетично ползване на такава.

Констатира се, че нито една от тези услуги няма стойностно измерение, от което да се установява нейната тежест и да бъде съизмерима с цената, която се заплаща за ползването на тези възможности. Съответно нито една от възможностите, визирани по допълнителното споразумение, не е обвързана количествено и стойностно или във времето с вноските по допълнителния пакет, дължими от клиента ежемесечно. Всички тези данни дават основание да се приеме, че клаузите касаещи допълнителния пакет услуги действително са в противоречие с разпоредбите на чл.10а, ал.2-4 от ЗПК. Този пакет услуги следва да се приеме, че противоречи и с разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК. Основанието за това се извежда, че с начисляването и събирането на посочените суми по „Пакет допълнителни услуги“ не представлява плащане за услуга, а реално представлява прикрити разходи по кредита и с които разходи се надхвърлят ограниченията на закона за максимален размер на ГПР. Тези клаузи, регламентиращи заплащането на цената на услугата по т.нар. „Допълнителен пакет услуги“ са *неравноправни по смисъла на чл.143 от ЗЗП*. Посочената разпоредбата дава легално определение на понятието „неравноправна клауза“ в договор, сключен с потребителя и това е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за

добросъвестност и води до значително неравноправие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя като в 18 точки визираната правна норма дава неизчерпателно изброяване на различни хипотези на неравноправие.

След като заемополучателят плаща цена за получаване на услуга, която е изцяло във волята на търговеца, то това води до неравновесие между правата и задълженията между последния и потребителя и оттам следва извод за неосъществяване хипотезата на чл.143, ал.1, т.3 от ЗПК.

Не може да се игнорира и факта, че допълнителните клаузи на практика представляват въвеждане на задължение на едната страна по договора да плати /и то предварително/ за нещо, което страната има по силата на самия закон – предоговаряне и разсрочване на заема, което води до значителна неравноправност на същите.

Следователно, налице е неравноправна клауза по смисъла на чл.143 от ЗЗП в договора за потребителски кредит. Видно от съдържанието на договора за допълнителни услуги, тези клаузи са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им. Ищцовото дружество не доказва противното, а именно, че са индивидуално договорени. Напротив, договорът е типов, поради което същите не са уговорени индивидуално.

С оглед изложеното, невключването в ГПР на цената на допълнителните услуги е в нарушение на чл. 11 ал. 1, т. 10 от ЗПК, а това води до недействителност на договора за потребителски кредит на основание чл. 22 от ЗПК.

От своя страна това води неизбежно и до последицата, предвидена в чл. 23 от ЗПК – че кредитополучателят дължи връщане *само на чистата стойност на кредита*, не и на лихви и други разходи по него. В тази насока съдът не възприема възраженията на въззивницата, че разпоредбата на чл.23 от ЗПК е приложима само при претенция основана на неоснователно обогатяване. Съдът намира, че тази разпоредба урежда именно отношенията и последиците от сключения между страните договор, обявен за недействителен и следва да се приложи в настоящото производство, каквато е и преобладаващата съдебна практика, в т.ч. и на ВКС.

В случая, от назначената по делото от първоинстанционния съд СИЕ се установява, че ответницата е извършвала плащания по договора за заем в общ размер на 971,78лв., постъпили по банковата сметка на кредитодателя „Микро Кредит“ АД /плащанията са в периода м.март 2000г. - м. септември 2000г./.

Следователно, прилагайки разпоредбата на чл.23 от ЗПК, съдът приема, че от дължимата чиста стойност на получения кредит – 1000лв., ответницата е заплатила /върнала/ на кредитора сумата от 971,78лв., като остава дължима сумата от 28,22лв. До този размер исковата претенция за установяване дължимост на главница по договора за заем от 28.02.2020г. е основателна. В останалата част до пълния претендиран размер от 478,41лв. исковата претенция е неоснователна и следва да се отхвърли. Върху

дължимата главница от 28,22лв. следва да се признае дължимост на обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от подаване на заявлението по чл.410 от ГПК до окончателното ѝ изплащане.

Извън посочената сума от 28,22лв., съгласно императивната разпоредба на чл.23 от ЗПК, ответницата не дължи на кредитора заплащане на никакви лихви /договорни и мораторни/, вземания за допълнителни услуги и др. под. плащания, поради недействителността на процесния договор за потребителски кредит. Поради това, останалите искиви претенции за заплащане на договорна лихва в размер на 18,09лв., на сума за допълнителните услуги в размер на 173,50лв.; на лихва за забава в размер на 34,65лв. върху главницата по договора за заем и в размер на 9,57лв. върху сумата за допълнителните услуги, са неоснователни и като такива следва да се отхвърлят.

Като е достигнал до други правни изводи, районният съд е постановил неправилно и незаконосъобразно решение, което следва да се отмени в частта, с която е признато за установено дължимостта на главница по договора за заем от 28.02.2020г. над размера от 28,22лв., както и в частите, с които са признати за установени вземанията на цесионера за договорна лихва в размер на 18,09лв., на сума за допълнителните услуги в размер на 173,50лв.; на лихва за забава в размер на 34,65лв. върху главницата по договора за заем и в размер на 9,57лв. върху сумата за допълнителните услуги и да се постанови ново решение, с което посочените искиви претенции /главницата над размера от 28,22лв./ се отхвърлят като неоснователни.

В частта, с която е признато за установено вземането на цесионера за главноци по договора за заем от 28.02.2020г. до размера от 28,22лв., първоинстанционното решение е правилно и законосъобразно и следва да се потвърди.

По отношение на разноските:

С оглед изхода на спора и на осн. чл.78, ал.1 от ГПК, на ищцовото дружество следва да се присъдят направените разноски в първоинстанционното производство и в заповедното производство, съразмерно с уважената част от исковите претенции, както следва: 26,67лв. за исковото производство и 6,91лв. за заповедното производство. Следва да се посочи, че съдът изчисли разноските на база 300лв. юрисконсултско възнаграждение в исковото производство и 150лв. за заповедното производство, определено на основание чл.78, ал.8 от ГПК, вр. с чл.25 от НЗПП. Тъй като районният съд е присъдил разноски над тези дължими размери, то решението и в тази му част - над посочените от въззивния съд размери, следва да се отмени.

На основание чл.78, ал.3 от ГПК, на ответницата следва да се присъдят сторените в първоинстанционното производство разноски. Тъй като тя е била представлявана от пълномощник – адвокат, осъществяващ безплатна правна помощ, на същия следва да се присъди на основание чл.38, ал.2 от ЗАдв възнаграждение в размер на 360лв. с ДДС за първата инстанция. Претендирани са разноски и за заповедното

производство, поради което на адв. Л., подал възражението по чл.414 от ГПК, следва да му се заплати адвокатско възнаграждение за оказаната в заповедното производство безплатна правна помощ в размер на 360лв. с ДДС.

С оглед изхода на спора по въззивната жалба – частична неоснователност на същата, то на страните следва да се присъдят разноски по съразмерност, като на въззивницата се присъдят разноски в размер на 120лв. за платена държавна такса, на пълномощника ѝ адв. Л. – възнаграждение за осъществена безплатна правна помощ в размер на 360лв. с ДДС, а на въззиваемото дружество – разноски в размер на 6,00лв. за юрисконсултско възнаграждение, определено на база 150лв.

Ръководен от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ първоинстанционно Решение №22 от 04.02.2022г., постановено по гр.д. №764/2021г. по описа на Новозагорски районен съд, **в частта, с която** е признато за установено по отношение на Й. М. ИВ. с ЕГН ***** от гр. Нова Загора, ***, че съществува вземането на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, гр.София, ЕИК ***, срещу нея, както следва: за главница, представляваща неизплатено парично задължение по Договор за заем *над размера от 28,22лв.*, ведно със законната лихва от подаване на заявлението в районен съд до окончателното ѝ изплащане; за 18,09лв., представляваща договорна лихва по договор за заем за периода от 29.06.2020г. до 29.08.2020г.; за 173,50лв., представляваща сума за допълнителни услуги по договор за допълнителни услуги за периода от 29.06.2020г. до 29.08.2020г.; за 34,65лв., представляваща лихва за забава по договор за заем за периода от 30.06.2020г. до датата на подаване на заявлението в съда; за 9,57лв., представляваща лихва за забава по договор за допълнителни услуги за периода от 30.06.2020г. до датата на подаване на заявлението в съда – 05.05.2021г., **както и в частта, с която** е осъдена Й. М. ИВ. с ЕГН ***** да заплати на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК ***, *разноски* в исковото производство *над размера от 26,67лв.* до присъдения размер от 725лв. и разноски в заповедното производство по ч.гр.д.№488/2021г. на НЗРС *над размера от 6,91лв. до присъдения размер от 175лв.*, **като НЕПРАВИЛНО и НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО** и вместо него

ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Люлин, ***, в качеството му на цесионер, против Й. М. ИВ. с ЕГН ***** от гр. Нова Загора, *** обективно

кумулятивно съединени искове за установяване съществуването на вземания по цедирания Договор за заем Microcredit Online № 8022-00063048 от 28.02.2020г., сключен между Й. М. ИВ. с ЕГН ***** и цедента „Микро Кредит“ АД, както следва: главница по договора за заем от 28.02.2020г. *над размера от 28,22лв. до* претендиран размер от 478,41лв.; договорна лихва по договора за заем в размер на 18,09лв. за периода от 29.06.2020г. до 29.08.2020г.; сума за допълнителни услуги договор за допълнителни услуги в размер на 173,50лв. за периода от 29.06.2020г. до 29.08.2020г.; мораторна лихва по договор за заем в размер на 34,65лв. за периода от 30.06.2020г. до 05.05.2021г., мораторна лихва по договор за допълнителни услуги в размер на 9,57лв. за периода от 30.06.2020г. до 05.05.2021г., за които е издадена Заповед за изпълнение за изпълнение на парично задължение №290 от 10.05.2021г. по ч.гр.д.№488/2021г. на НЗРС, **като НЕОСНОВАТЕЛНИ и НЕДОКАЗАНИ.**

ПОТВЪРЖДАВА първоинстанционно Решение №22 от 04.02.2022г., постановено по гр.д. №764/2021г. по описа на Новозагорски районен съд *в останалата обжалвана част.*

ОСЪЖДА „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Люлин, *** **да заплати** на Й. М. ИВ. с ЕГН ***** от гр. Нова Загора, *** **сумата от 120,00лв.**, представляваща съразмерна част от направените пред въззивната инстанция разноски за платена държавна такса.

ОСЪЖДА Й. М. ИВ. с ЕГН ***** от гр. Нова Загора, *** **да заплати** на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Люлин, *** **сумата от 6,00лв.**, представляваща съразмерна част от направените пред въззивната инстанция разноски за юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Люлин, *** **да заплати** на адв. М.Л. Л. с ЕГН ***** от АК – София, с адрес: гр.София, *** /офис-партер/, на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата, както следва: **сумата от 360лв.**, представляваща минимално адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на длъжника в заповедното производство; **сумата от 360лв.**, представляваща минимално адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на ответницата в първоинстанционното исково производство **и сумата от 360лв.**, представляваща минимално адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на

ответницата - въззивник във въззивното производство.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____